

Kirje

28.5.2021

VN/15033/2019
VN/15033/2019-VNK-186

Liikenne- ja viestintäministeriö

Viite: Lausuntopyyntö valtioneuvoston periaatepäätökseksi liikenteen automaatiosta, 4.5.2020

Valtioneuvoston kanslian lausunto

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt lausuntoa valtioneuvoston periaatepäätökseksi liikenteen automaatiosta.

Valtioneuvoston kanslia pitää hyvänä pyrkimystä edistää tehokkaampaa liikkumisen palveluiden tarjoamista automaation avulla. Tehokkaat ja kilpailukykyiset liikenneyhteydet maalla, merellä ja ilmassa niin kotimaassa kuin kansainvälisesti ovat Suomen talouden kannalta elinehto. Automaation tuomat mahdollisuudet päästövähennystavoitteiden saavuttamiseksi ovat etu. Liikenteen automaatiota kehitettäessä turvallisuusnäkökohtien korostaminen on välttämätöntä.

Valtio on merkittävä omistaja useissa liikennesektorin yhtiöissä, jotka tarjoavat liikkumisen palveluita, varmistavat saavutettavuuden ja ovat samalla merkittäviä huoltovarmuuden kannalta. Liikenteen automaatio mahdollistaa saavutettavuuden parantamisen kestäväällä tavalla luomalla edellytyksiä eri liikennemuotoja yhdistävien matkaketjujen rakentamiseen.

Valtioneuvoston kanslian omistajaohjausosasto esittää lausuntonaan seuraavaa:

Digitalisaation lisääntyessä datan omistajuus on noussut keskeiseksi kysymykseksi, ja datan omistus vaikuttaa myös yhtiön arvoon. Yritykset keräävät dataa luodakseen liiketoimintamahdollisuuksia, kehittääkseen uusia tuotteita ja palveluksia asiakkaitaan entistä paremmin. Datan kerääminen edellyttää it-järjestelmiä, joita yritykset ovat kehittäneet pitkäjärjenteisesti ja aiemmin voimassa olleen lainsäädännön pohjalta.

Vesiväylien osalta haluamme nostaa esiin älyväylästä kehittäminen sekä talvimerenkulun tuomat lisähaasteet lisääntyvän automaation hyödyntämisen kannalta ja jäänmurtajien huomioimisen ekosysteemin kehityksessä.

Omistajaohjausosasto korostaa, että yritysten keräämä data saattaa sisältää asiakassuhteen piiriin kuuluvaa luottamuksellista tietoa. Liikenteen automaatiota edistettäessä datan hyödyntämistä ja jakamista koskevassa sääntelyssä onkin otettava huomioon yrityssalaisuudet, eikä datan jakamista voida edellyttää liiketoiminnan kustannuksella. Datan jakamiseen liittyviä kysymyksiä on esimerkiksi kestävämmän liikkumisen edellyttämiä matkaketjuja kehitettäessä suunniteltava yritysten liiketoimintaa ja yrityssalaisuutta kunnioittaen.

Jakeluverkkoja koskevan muun datan avaamista käsiteltiin myös valtiosihteeri-työryhmän uudistuvaa postitoimintaa koskevassa raportissa.

Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti v. 2018 keskustelun jakeluverkkoa koskevan datan laajemmasta avaamisesta jakelutoimialan yrityksille. Julkisella lausuntokierroksella olleessa arviomuistiossa ehdotettiin postiyrityksille velvoitetta avata jakelutoimialan kaikille yrityksille jakelureittitiedot oikeudenmukaisin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin. Avattaviksi tiedoiksi määriteltiin ainakin postilaatikoiden ja rakennusten sijaintitiedot, pihatietiedot sekä postinumeroiden rajatiedot ja tiedot siitä, mitkä rakennukset, taloudet ja postilaatikot kuuluvat tiettyyn postinumeroon. Ehdotuksen tarkoituksena oli luoda mahdollisuuksia uudenlaiseen liiketoimintaan jakelumarkkinoilla. Omistajaohjaus katsoo Postin lailla, että osittain edellä mainittuja tietoja, ja niihin liittyvää analytiikkaa voidaan lukea liikesalaisuuksien piiriin kuuluviksi ja ne sisältävät tietoturvan piiriin kuuluvaa tietoa.

Omistajaohjaus kannattaa kilpailua, mutta datan käyttöön ja luovuttamiseen liittyvän sääntelyn tulisi olla tasapuolista kaikille toimijoille. Olisi syrjivää, jos kilpailun edistämiseksi yksittäinen toimija veloitettaisiin luovuttamaan liikesalaisuudeksi luokiteltavia jakelun olennaisia tietoja ja analytiikkaa kilpailijoilleen.

Datan jakamisessa on edelleen otettava huomioon tietoturva- ja kyberturvallisuuskysymykset.

Osastopäällikkö

Kimmo Viertola

Finanssineuvos

Minna Pajuma

Jakelu

Liikenne- ja viestintäministeriö